

Mi történt nagypénteken?

Időpont: Nagypéntek – 1954. április 16.

Alapige: Zsid 9,24-28

„Mert nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék érettünk. Nem is, hogy sokszor adja magát áldozatul, mint a hogy a főpap évenként bemegy a szentélybe idegen vérrel; mert különben sokszor kellett volna szenvednie a világ teremtése óta; így pedig csak egyszer jelent meg az időknek végén, hogy áldozatával eltörölje a bűnt. És miképpen elvégzett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután az ítélet: azonképpen Krisztus is egyszer megáldoztatván sokak bűneinek eltörlése végett, másodszer bűn nélkül jelen meg azoknak, a kik őt várják idvességökre.”

Minden történésnek van látható és láthatatlan oldala, s épp ezért nem mindig az történik, ami látszik. Nagypénteken sem az történt, ami látszott.

1. Nagypénteken nem kimenetel, hanem bemenetel történt.

Látszólag egy nagy kimenetel történik. A Golgota az események végső kifejlődése. Ide fejlődik ki Jézus minden bátor fellépése s a főpapi tanács minden alattomos gyűlölete. A sötétség legyőzi a világosságot, az erőszak a szelídséget, a gabság az igazságot. Ez Jézus sorsának kimenetele.

Ezenkívül egy másik nagy kimenetel is történik nagypénteken. Jézus kimegy e világból. De hogyan? Nem dicsőségesen, mint egykor Illés, kiért Isten tüzes szekeret küldött, s angyali kísérettel vitte fel az égbe. Nem előkelő magányban s áhítatos csendben, mint egykor Mózes, ki a Nébó hegyén egyedül lehetett Istennel, végiggondolhatta egész életét, s azután – mint fáradt gyermek anyja ölébe – lehajthatta fejét Atyja ölébe, s mikor elaludt, úgy temette el maga Isten, mint ahogy az anyai gyöngéd kar teszi ágyába az ölében elaludt kisgyermeket. Nem vigasztaló, fényes látomással, mint később István, az első vértanú, ki elől Isten irgalmas keze eltakarja gyűlölőinek hadát, s megnyitja fényes egét, hol láthatja Isten dicsőségét s Krisztust az Atya jobbán (ApCsel 7,54–66).

Mindezzel szemben Jézus gyalázatban hal meg gonosztevők halálával a vesztőhelyen. Körülötte gúnyolódó csöcselék, ki meghalni sem hagyja nyugodtan, az ég pedig feketébe öltözik, s Isten eltakarja magát előle.

A szentíró azonban egészen mást lát. Ezt írja: *„...nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe...”* Számára Jézus nem kivégzett lator, nagypéntek nem a gonosz diadala. Számára mindaz, ami történik, a nagy kiengesztelési ünnep. A legnagyobb zsidó ünnep. Szeme a mezítelen Jézuson főpapi köntöst lát, az üvöltő tömeg ünnepi sokaság, Jézus átszögezett kezén a vér az áldozati bárány vére, melyet Jézus a főpap méltóságával visz a szent sátor felé. Megnyílik előtte, kettéhasad a kárpit, s ő belép Isten elé, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért. Sőt még ennél is többet lát. Tudja, hogy most olyan valami történik, aminek csak árnyéka, jelképe, másolata volt minden engesztelési ünnep. Az is ritka dolog volt, egy évben csak egyszer történt, az azonban, ami itt történik, eddig soha sem volt, s ezután soha sem lesz, ez egyszer történik a világtörténelemben. Krisztus, az igazi főpap az örökre elégséges áldozatot, a sajátvérét viszi az élő Isten elé a mennybe engesztelésül a nép bűneiért. Jézus sorsának kimenetele tehát nem a gonosz diadala, hanem a kegyelem győzelme, s halála nem csúfos kimenetel, hanem mennybemenetel.

Így látta a szentíró. Így látta a latrok egyike is a kereszten. Így látod-e te is?

2. Ezt a gondolatot folytatja tovább a szentíró, mikor így szól: Krisztus „magába a mennybe” ment be, „hogy most Isten színe előtt megjelenjék”. Szerinte tehát nagypénteken nem Istentől való elhagyatás, hanem Isten előtt való megjelenés történik.

Akik a kereszt alatt állanak, azt hiszik, hogy elhagyta őt az Isten. Ezt olvassák ki a sorsából. Szerintük csak annak a sorsa lehet ily borzalmas, akit elhagyott az Isten, elvonván tőle kegyelmes segítő kezét. Hiszen a kereszt egy nagy kudarc, összedőlt remények romhalmaza. Aki ott függ mindentől és mindenkitől elhagyottan, annak semmi sem sikerült az életben. Vágyai köddé váltak, terve füstbe

mentek, s maguk alá temették őt is, a nagy álmodót. Vannak, akik hangosan is kifejezést adnak ennek a véleménynek, mondván: „*Bízott az Istenben; mentse meg most őt, ha akarja...*” (Mt 27,43) Nem mentette meg, elhagyta.

Ezt hallják ki a saját panaszos kiáltásából is: „*Én Istenem, én Istenem! Miért hagyál el engemet?*” (Mt 27,46) Ennek jelképét látják a nagypéntek délre ráborult nagy sötétségben is. Nagyon gonosz lehetett – mondogatják magukban –, egészen elhagyta őt Isten.

A szentíró azonban egészen mást lát. Úgy látja, hogy Jézus soha ilyen közösségben nem volt még az Atyával, mint épp a kereszten. Isten legnehezebb akarata a váltság volt, s Jézus engedelmesen vállalta ezt az akaratot: a keresztet, a halált, az Istentől való elhagyatottságot, a kárhozatot, csak hogy megvalósulhasson Isten embert mentő szándéka, idvezítő kegyelme. Mikor Istentől való elhagyatott állapotában volt, akkor sem hagyta el Istent, akkor is az engedelmesség közösségében volt vele, s ezért tudta élete legnagyobb sötétségében is így szólítani: *Én Istenem, én Istenem! Mikor Isten távozóban van tőle, ő akkor is Isten felé megy.*

Hiszed-e, hogy balszerencse, kudarc és sötétség nem bizonyítéka annak, hogy elhagyott Isten? Hiszed-e, hogy Isten épp azért hagyta el Jézus Krisztust, hogy téged, a bűnös embert, sohase kelljen elhagynia? Hiszed-e, hogy semmiféle életsötétség, az Istentől való elhagyatásnak semmiféle látszata sem jogosít fel arra, hogy elhagyd Istent? Megtapasztaltad-e, hogy mikor Isten látszólag visszavonul tőled, valóban nem eltaszítani, hanem magához vonzani akar téged?

3. Ezt a gondolatot folytatja tovább a szentíró, mikor így szól: *Krisztus magába a mennybe ment be, „hogy most Isten színe előtt megjelenjék érettünk”.* Szerinte tehát *nagypénteken nem az történt, hogy elhagyott minket Krisztus, hanem épp mellénk állt s pártunkra szegődött.* Ami történt vele, érettünk történt, amit tett, érettünk tette.

Az a pár ember, aki a tanítványi és baráti körből a kereszten áll, abban a meggyőződésben van, hogy Jézus elhagyja őket. A baráti kör riadtan szétfutott része is így gondolkodik. Nem is érdemelne más. Az az emberiség, mely gyűlölettel felel a szeretetre, gyilkossággal az életre, mely öntelten elutasítja magától a kegyelmet, nem becsüli meg, hanem meggyalázza és megöli Isten Fiát, tényleg nem érdemelne más, mint azt, hogy Jézus utálattal forduljon el tőle, s dolgavégezetlen menjen vissza az égbe, sorsára hagyván ezt a bűnös világot. Jézus azonban nem ezt csinálja. Érettünk élt. Halálában is rólunk gondoskodik. Csúfolói részére kegyelmet kér Istentől, a latort a mennybe vezeti, anyjáról és Jánosról gondoskodik. Sőt még ennél többet is kell mondani róla: Érettünk hal meg. Miattunk, helyettünk és érettünk. Ő maga az az áldozat, melyet odavisz Isten színe elé engesztelő áldozatul a mi bűneinkért.

Sokan tekintenek reá úgy, mint sajnálatra méltó áldozatra: Cselszövésnek és erőszaknak esett áldozatául – mondják. Az ige azonban nem emberi gonoszság áldozatának tekinti őt, hanem úgy néz reá, mint aki önként vállalta magára mind a szenvedést, önként tette le életét, hogy a saját vérével vigye helyettes elégtételül s engesztelő áldozatul Isten elé. Mindig közösségben volt ő az emberrel, de soha annyira, mint épp a kereszten, ahol közösséget vállalt az emberi bűnnel, bűnné lett érettünk, s elszenvedte érettünk és helyettünk bűnünk minden büntetését.

Tudsz-e így nézni a keresztre? Így nézhetett valamikor Izsák arra a bárányra, amely helyette halt meg a Mórija hegyének oltárán. Csak nézd, nézd imádattal, s gondoldj arra, hogy neked kellene ott függni a kereszten, és mondogasd: *Helyettem hal meg... helyettem hal meg!*

4. A szentlecke végén az ítéletről és Krisztus visszajöveteléről szól az ige: „*És miképpen elvégzett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután az ítélet: azonképpen Krisztus is egyszer megáldoztatván sokak bűneinek eltörlése végett, másodszor bűn nélkül jelen meg azoknak, a kik őt várják idvességükre.*” Az ige szerint tehát *nagypénteken nem az történt, hogy végleg elintézték Jézust, hanem épp az lett nyilvánvalóvá, hogy ő még csak ezután lesz igazán létkérdessé.*

A főpapi tanács tagjai a kereszten alatt bizonyos jóleső érzéssel dörzsölték kezüket, mondván: A Jézus-kérdés el van intézve. Ez sem fogja többé zavarni köreinket. Így nézett rá a gúnyolódó tömeg is. Csak azért mertek olyan embertelenül és szívtelenül gonoszok lenni, mert elintézték embernek tekintették Jézust. Ha csak egy pillanatra is eszükbe jutott volna annak lehetősége, hogy egyszer még szemébe fog kelleni nézni ennek a kicsúfolt gonosztevőnek, nagyon meggondolták volna, hogy mit cselekesznek. Ilyen azonban eszükbe sem jutott. A kivégzett gonosztevők sohase zavarták többé az élőket. Nem volt eset rá, hogy valamelyikük is visszatért volna, és számon mert vagy tudott volna valakit kérni a hóhérai közül.

Nagypéntek azonban ebben is rendkívüli, egyszeri eseménye a történelemnek. Mikor az emberek Jézust vádlottá tették, Isten őt vádlóvá tette. Mikor az emberek elítélték, Isten bíróvá tette őt. Ezt persze emberi szem ma még nem láthatja, ez csak a hit számára valóság, de egyszer majd emberi szem is láthatja, sőt látni lesz kénytelen. Egykor ez a keresztre feszített s elintézettnek vett Krisztus meg fog jelenni dicsőségben, mint a világ bírója, s akkor mindenről számolni kell. Akkor majd sírnak azok, akik keresztre feszítették.

Ne felejtsd el: Jézus ma mindent eltűr, de egyszer mindent számon kér!

Ez történt egykor nagypénteken. Éretted is. Számodra is. Magasztald a keresztre feszítettet, s várd vissza őt idvességedre! Ámen.